

Úrvacsorás istentisztelet – Szentháromság ünnepe utáni 6. vasárnap

Budapest-Fasor, 2022. július 24.; MGYTK

<https://youtu.be/epjn8T3hna4>

A vasárnap igéje: Így szól az ÚR, a te teremtőd (...): Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy! (Ézs 43,1)

Lekció: Róm 6,3-11

Vagy nem tudjátok, hogy mi, akik a Krisztus Jézusba kereszteltettünk, az ő halálába kereszteltettünk? A kereszttség által ugyanis eltemettettünk vele a halálba, hogy amiképpen Krisztus feltámadt a halálból az Atya dicsősége által, úgy mi is új életben járjunk. Ha ugyanis eggyé lettünk vele halálának hasonlóságában, még inkább eggyé leszünk vele a feltámadásának hasonlóságában is. Hiszen tudjuk, hogy a mi ömberünk megfeszítettetett vele, hogy megsemmisüljön a bűn hatalmában álló test, hogy többé ne szolgáljunk a bűnnek. Mert aki meghalt, az megszabadult a bűntől. Ha pedig meghaltunk Krisztussal, hisszük, hogy vele együtt élni is fogunk. Hiszen tudjuk, hogy Krisztus, aki feltámadt a halottak közül, többé nem hal meg, a halál többé nem uralkodik rajta. Mert aki meghalt, az meghalt a bűnnek egyszer s mindenkorra, aki pedig él, az az Istennek él. Ezért tehát ti is azt tartsátok magatokról, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek a Krisztus Jézusban.

Textus: Lk 3,7-14

Ő [Keresztelő János] elindult és hirdette a Jordán egész környékén a megtérés kereszttségét a bűnök bocsánatára, ahogyan meg van írva Ézsaiás próféta beszédeinek könyvében: „Kiáltó hangja szól a pusztában: Készítsétek el az Úr útját, tegyétek egyenessé ösvényeit: minden szakadékot töltsétek fel, minden hegyet és halmot hordjatok el, legyen a görbe út egyenessé, a göröngyös simává: és meglátja minden halandó az Isten szabadítását.” A sokaságnak tehát, amely kiment hozzá, hogy megkeresztelje, ezt mondta: „Viperák fajzata! Ki figyelmeztetett titeket, hogy meneküljétek az eljövendő harag elől? Teremjétek hát megtéréshez méltó gyümölcsöket, és ne kezdjétek azt mondogatni magatokban: Ábrahám a mi atyánk! Mert mondom nektek, hogy az Isten ezekből a kövekből is tud fiakat támasztani Ábrahámnak. A fejsze pedig ott van már a fák gyökerén: ezért minden fa, amely nem terem jó gyümölcsöt, kivágatik, és tűzre vettetik.” A sokaság pedig megkérdezte tőle: „Akkor hát mit tegyünk?” János így válaszolt nekik: „Akinek két ruhája van, adjon annak, akinek nincs, és akinek van ennivalója, hasonlóan cselekedjék.” Vámszedők is mentek hozzá, hogy keresztelje meg őket. Ezek szintén megkérdezték tőle: „Mester, mit tegyünk?” Nekik ezt mondta: „Semmi-vel se hajtsatok be többet, mint amennyi meg van szabva.” Megkérdezték tőle a katonák is: „Mi pedig mit tegyünk?” Nekik viszont ezt felelte: „Senkit ne bántalmazzatok, meg ne zsaroljatok, és elégedjétek meg a zsoldotokkal.”

Kedves Gyülekezet!

Keresztelő János prédikációit legteljesebben Lukács gyűjtötte össze. Erről a különleges, pusztában élő, teveszőr ruhát és bőrvet viselő, sáskát és erdei mézet evő, bátor szavú csodabogárról Jézus is nagy tisztelettel beszélt. Prófétának, sőt profétánál is nagyobb tartotta őt, útkészítőnek, asszonytól születettek közül a legnagyobbak.

János szavára odafigyeltek az emberek. Talán épp azért, mert annyira egyenesen, határozottan, szókimondóan adta tovább Isten üzenetét. *Készítsétek el az Úr útját, tegyétek egyenessé ösvényeit: ...legyen a görbe út egyenessé, a göröngyös simává.* Ez jellemezte a Keresztelő igehirdetői stílusát is. Itt van például ez az erős *viperák fajzata* kifejezés. Biztosan nem arra utalt ezzel János, hogy Isten minket kiírtandó kígyóknak tart, hanem arra, hogy milyen alattomosan

és csúnyán marunk bele mi sokszor egymásba. Értethető, egyenes, de azért elég kemény beszéd ez így. Szükséges-e, célravezető-e ma is így prédikálni?

Lelkészek számára mindig kérdés, hogy az istentiszteletekre kijelölt igehirdetési alapigék esetleg éles üzeneteit tompítsák-e, görbítsék-e – nehogy megbántsanak vagy felzaklassanak valakit a templompadokban ülők között –, vagy pedig a legegyszerűbb és legsimább úton, szeretettel de egyértelműen adják-e tovább az Úristen ujjal ránk mutató, minket szíven találó üzenetét. Nehéz kérdés ez. Sok visszaélés történik a szószéken mindkét választással és a „hogyan”-nal kapcsolatban. Az sem jó, ha élet és életét vesztett egy prédikáció, és az sem jó, ha ostoroz és mennydörög.

János prédikációi és prédikációi stílusa egyszerre tanítják az igehirdetőket és az igehallgatókat. Az igehirdetőt arra, hogy merje közvetíteni Isten figyel-

meztetéseit és intéseit is, mert ez a felelőssége és az Úr számon kéri majd őt azért, hogy ezt megtette-e vagy sem. Az igehallgatót pedig arra, hogy a prédikációkat nyitott, figyelő, alázatos, erősödni, változni, metsződni és formálódni kész szívvel hallgassa. Ez a mai első útravalónk.

A másik szorosán kapcsolódik ehhez. János a pusztában, az ószövetségi prófétákhoz hasonlóan a megtérés szükségességéről, az eljövendő és mindenkire váró ítéletről, valamint az ítélet elkerülésének útjáról, a bűnbocsánatot adó megkeresztelkedés lehetőségéről beszélt. Tódultak hozzá az emberek, hogy a keresztségük révén Isten ítéletétől és haragjától megmeneküljenek. János persze gyorsan elejét vette mindennemű olyan gondolatnak, amely úgy okoskodik, hogy pusztán a keresztség szertartásában való egyszeri részvétel, vagy a származás, az ábrahámi vér ereiben csörgedezése már önmagában az üdvösség biztosítója lenne.

Teremjetelek megtéréshez méltó gyümölcsöket, és ne kezdjétek azt mondogatni magatokban: Ábrahám a mi atyánk! Mert mondom nektek, hogy az Isten ezekből a kövekből is tud fiakat támasztani Ábrahámnak. A fejsze pedig ott van már a fák gyökerén: ezért minden fa, amely nem terem jó gyümölcsöt, kivágatik, és tűzre vettetik."

Az a jó, ha az ítélettől való félelem, az önmagunktól való megrettenés, a bűnbánat, a változni akarás és az Istennel való közösség iránti vágyakozás együtt vezet minket megtéréshez, azaz Isten közelébe. Így és csak így válhatunk hiteles, istenfélő és Isten akaratát követő emberekké. Így, és csak így válhat életünk fája gyümölcstermővé. Így, és csak így kezdjük el magunkban feszegetni azokat a kérdéseket, melyeket a Jánost nyitott szívvel hallgató emberek, a vámszedők és a katonák is oly jól és egyszerűen Jánosnak szegeztek: *Akkor hát mit tegyünk?... Mester, mit tegyünk?... Mi pedig mit tegyünk?* Bárcsak mi is mindig így faggatnánk a hozzánk az igehirdetésekből is beszélő URat!

János válasza, az Úr válasza meghökkentően egyszerű és hétköznapi: *Akinek két ruhája van, adjon annak, akinek nincs, és akinek van ennivalója, hasonlóan cselekedjék. ... Semmivel se hajtsatok be többet, mint amennyi meg van szabva. ... Senkit ne bántalmazatok, meg ne zsaroljatok, és elégedjétek meg a zsoldotokkal.* Nem más és nem több ez, mint a belső mozga-

tórugók, a motivációk leleplezése, a hibás magatartás és cselekvés elhagyása, az új, irgalmas és igazságos lelkület és cselekvés térnyerése. Veszélyben vannak, ítélet vár azokra, akiknek az élete nem példázza hitelesen az isteni irgalom, szeretet és igazságosság mércéjéhez egyre inkább közelítő etikai reformációt, a kapzsiságra és az anyagi javak halmozására alapozott életnek való meghalást.

A megtérés, a jó gyümölcsök termése, a hiteles élet, Isten igazságosságának megélése azt jelenti, hogy az ember már nem csak magára figyel, hanem figyel a szomszédjára, a mellette élő emberre, a felebarátjára is. Az egyes emberre, a nélkülöző ember társra, a mellettünk élők problémáival és szükségleteivel szemben tanúsított részvételre és érzékenységre irányítja János a mi figyelmünket is. Javaink megosztására azzal, akinek nincs, békességre és igazságosságra való igyekezetre.

Az adófizetés, az adóbeszedés ellen nem szólt János. A túlzott adóterhek kivétele, a visszaélések és a korrupció ellen viszont igen. A Heródesnek és Rómának szolgáló, a Rómának adót szedő vámszedőket védő, azokkal együtt közutálatnak örvendő katonákat sem katonai szolgálattal való felhagyásra buzdította, hanem a gyakran alkalmazott erőszak és zsarolás abbahagyására és a bérükkel való megelégedésre. Josephus Flavius említi ezzel kapcsolatban azt, hogy a katonák fizetése annyira alacsony volt akkoriban, hogy a lopásra, az erőszakra és pénzek fegyveres kikényszerítésére szinte felhatalmazva érezték magukat. Még a nép elnyomóitól és sanyargatóitól, vagyis a vámszedőktől és katonáktól sem követelte János azt, hogy adják fel a foglalkozásukat. Tisztességre biztatta őket. Hogy ne lépjenek át kötelességük kereteit, ne éljenek vissza a hatalmukkal, ne dolgozzanak a saját zsebükre, ne zsaroljanak, legyenek igazságosak, méltányosak, emberségesek.

Próhla Károly szerint Keresztelő János prédikációjának lényege ez: „Aki megtér Istenhez, az szükségszerűen odafordul embertársa felé, mert Istennek is az ember a gondja.” Az örök élet reménységéből bűnbánatnak, a bűnbánatból megtérésnek, a megtérésből pedig gyümölcstermésnek, vagyis felebaráti szeretetnek kell fakadnia. Tegyük mi is ezt! Akkor megtartatunk. Akkor miénk a kegyelem és az üdvösség. Imádkozzunk!

Kedves jó Istenünk! Áldunk téged, hogy keresztségünk és hozzád térésünk által a halálból életre kelttél minket. Köszönjük Szentlelkedet, hogy naponként meghalhatunk bűneinknek és naponként új életre támadhatunk Jézus Krisztus által. Írd szívünkbe a ma hallgatott ígét is, hogy mi azt valóban befogadjuk, igazán higgyük, igazán kövessük. Ámen.

Ének: 462,1 Jó Atyánk, te minket nézel, Vizsgál szíved, csöndesen: Testvér-szíved, testvér-kézszel Szolgálunk-e szüntelen? Terem-e a hűség, hála Jó gyümölcsöt, ízeset; Hajt-e hasznat éltünk fája Embereknek s neked?